

ENDURSKOÐUN
Herbert V. Baldursson
löggiltur endurskoðandi
og meðeigandi hjá PwC

Breytir ný tilskipun íslensku ársreikningalögunum?

Félag löggiltra endurskoðenda

Tilskipuninni er ætlað að snúa, að minnsta kosti að hluta, til baka 30 ára þróun þar sem ES hefur verið að bæta við nýjum og auknum kröfum um efni og innihald ársreikninga.

Í júní í fyrra gaf Evrópusambandið (ES) út tilskipun (2013/34/EU) um ársreikninga. Tilskipuninni er ætlað að snúa, að minnsta kosti að hluta, til baka 30 ára þróun þar sem ES hefur verið að bæta við nýjum og auknum kröfum um efni og innihald ársreikninga, kröfum sem gera reglur um gerð ársreikninga umfangsmeiri og flóknari, og leggja þar með auknar byrðar á herðar fyrirtækjum. Þessar auknu kröfur hafa ekki síst komið við lítil og meðalstór fyrirtæki innan ES, þau fyrirtæki sem eru uppistaða í efnahag ríkja Evrópusambandsins og þau fyrirtæki sem skapa flest störf.

Í þessari tilskipun ES er verið að vinna eftir hugmyndafræði sem framkvæmdastjórnin kom með árið 2008, þar sem viðurkennt er hve mikilvægu hlutverki lítil og meðalstór fyrirtæki gegna í hagkerfi ES. Fyrirsögnin á þessum hugmyndum er „Hugsað smátt í fyrstu“, sem vísar í að auðvelda stofnun og uppbyggingu nýrra fyrirtækja. Hluti af hugmyndunum er að koma í veg fyrir ónauðsynlegan stjórnslukostnað, svo sem við að láta vinna ársreikninga. Tilgangur nýju tilskipunarinnar er því að minnka kostnað lítilla og meðalstórra fyrirtækja við að uppfylla opinberar kröfur um upplýsingar, og síðan er aukaafurð hennar aukin gæði og betri samanburðarhæfni þeirra upplýsinga sem veittar eru.

Tilskipunin skiptir fyrirtækjum í fjóra flokka eftir stærð; stór, meðalstór og lítil fyrirtæki og svo

örfyrirtæki. Tilskipunin gerir mismunandi kröfur um upplýsingar fyrir hvern flokk.

Þessir stærðarflokkar miða auðvitað við fyrirtæki í stórum löndum, en tveir af þessum stærðarflokkum eiga best við um Ísland. Lítil fyrirtæki eru skilgreind sem fyrirtæki með veltu minni en 1,2 milljarða króna, efnahagsreikning minni en 616 milljónir króna og starfsmenn færri en 50.

Og svo eru það örfyrirtæki, sem eru fyrirtæki sem velta innan við 108 milljónum króna og/eða eiga heildareignir innan við 54 milljónir króna og/eða 10 starfsmenn eða færri. Flest fyrirtæki á Íslandi falla undir þessa tvo flokka. Einföldun á kröfum til fyrirtækja er mest fyrir þessa tvo flokka, en þær ná að hluta til meðalstórra fyrirtækja einnig.

Einföldunin felst í að tilskipunin leyfir hverju ríki ES fyrir sig að ákveða að örfyrirtæki þurfi eingöngu að búa til samandreginn rekstrar- og efnahagsreikningi, ekki er þörf á skýrslu stjórnar eða skýringum. Einnig má heimila að einfalda reikningsskilin hjá örfyrirtækjum, í átt að greiðslugrunni. Hvað varðar lítil fyrirtæki geta ríki ES ákveðið að þau þurfi aðeins að útbúa samandreginn rekstrar- og efnahagsreikning með fáeinum skýringum, og sama gildir um meðalstór fyrirtæki, nema að kröfum um skýringar eru heldur meiri. Tilskipunin krefst ekki að búið sé til sjóðstreymi. En athugið að hér er um að ræða valmöguleika hjá hverju ríki ES fyrir sig, og þá hjá Íslandi einnig þar sem tilskipunin gildir hér.

Önnur atriði sem horfa til einföldunar eru að litlar samstæður þurfa ekki að útbúa samstæðureikningsskil, nema ef þetta eru fyrirtæki tengd almannahagsmunum. Og enn frekar að einstök ríki mega undanskilja meðalstór fyrirtæki frá því að útbúa samstæður.

Þessi nýja tilskipun byggir að miklu leyti á eldri tilskipunum þannig að ekki verður um að ræða gjörbyltingu á ársreikningum og gerð þeirra. Samkvæmt tilskipuninni á hún að vera innleidd í löggjöf aðildarríkja, og þar með Íslands sem hluta af EES, eigi síðar en 20. júlí 2015 og gilda um ársreikninga frá 1. janúar 2016. Þetta táknað að breyta þarf íslensku lögunum um ársreikninga. Þetta er auðvitað þó nokkur vinna, því að þó að mörg atriði séu óbreytt frá fyrri tilskipunum kemur inn fjöldi nýrra atriða. Ekki síst eru aðildarríkjum gefnir ýmsir valkostir við innleiðinguna sem þarf að taka afstöðu til. Endurskoðun á lögum um ársreikninga er þegar hafin í atvinnu- og nýsköpunarráðuneytinu.

Birt í Viðskipta Mogganum fimmtudaginn 21. ágúst 2014 bls. 12.